

Divadelná Nitra vyťiahne na svetlo traumy aj pôžitky

Jena Opoldusová

„Chystáme aj narodeninovú tortu,“ priznala riaditeľka medzinárodného festivalu Divadelná Nitra Darina Kárová. Jubilejný, 20. ročník divadelnej prehliadky sa začína v piatok.

Šesť festivalových dní namiesto štyroch z minulého roka. Finančná kríza už pomínila?

Získali sme trojročný grant z Európskej komisie z programu kultúra - podprogram rozvoj európskych festivalov. Ako jeden z 18 festivalov z asi 674 žiadostí. V súťaži sme uspeli s projektom šesťdňového festivalu s kvalitnými inscenáciami, ktorý zaväzuje. Finančné ešte stále dopĺňame.

Čím ste presvedčili, že Divadelná Nitra patrí do kategórie špičkových festivalov?

Bola to náročná súťaž. Dostali sme hodnotenie komisie v jednotlivých bodoch ako medzinárodný rozmer, európska pridaná hodnota, prezentácia regionálnych aktivít, dokonca aj vzdelávacie programy či integračný projekt pre hendikepované deti. Ocenili aj také veci ako pre-

“ Nie vždy súbor, ktorý chceme, môže prísť. Nie vždy sa nám podarí zaplatiť náklady alebo splniť technické podmienky.

hliadka európskych filmov, cieľová skupina mladý divák či výška návštevnosti. Osobne si myslím, že toto nesťatné podujatie je vzorom tiež diverzitou zdrojov, ktoré získava na financovanie.

Motto festivalu je tento rok (ne)prezrad' svoje tajomstvo. Ako ho dešifrovať?

Chceme sa pozrieť na človeka konca 20. a začiatku 21. storočia. V našom geopolitickom priestore sú stále ešte isté pnutia, traumy a nevyspo-

riadanosti. Motto festivalu je vlastne o privátnych osudoch, ktoré sú spojené so spoločnosťou. A to neprezrad' alebo prezrad' je možnosť pozrieť sa na niečo, čo je v človeku alebo spoločnosti dlho utajované.

Zaváraninové flaše tvoria vizuál jubilejnej Divadelnej Nitry, čo v sebe skrývajú? Zaváraninová flaša je objekt, ktorý stojí na polici v špajze.

Odkladá sa na lepšie časy. Časom jej obsah kvalitu buď získa, alebo stratí. Motto (ne)prezrad' svoje tajomstvo je o tom, že nevieme, čo sa vo flaši nachádza. Že sú to veci zasunuté do nášho podvedomia a my ich vyťahujeme na svetlo. V podobe inscenácií ukazujeme verejnosti témy, ktoré si nechceme pripustiť, ktoré sú povzduchu traumatizujúce alebo zatuchnuté, alebo na druhej strane nesmierne lahodné a príjemné.

Ktorú z desiatich zahraničných inscenácií bolo najťažšie získať?

Veľmi ťažké je dostať divadlo TR Varšava s Gregorzom Jarzynom. Na Divadelnej Nitre bol v rokoch 1997 a 1998, vtedy ešte ako začínajúci reži-

Darina Kárová je riaditeľka medzinárodného festivalu Divadelná Nitra. FOTO: COLLAVIGNA

sér, keď poľská kritika ani netušila, čo má doma. Teraz je už slávnym európskym tvorcom, pozývaným na najšpičkovejšie festivaly. Naozaj sme sa niekoľko rokov usilovali dostať ho znova do Nitry s nejakou inscenáciou. Jeho predstavením Medzi nami v pohode festival otvárame. A potom režisér Kama Ginkas z Ruska, je to svetoznáme meno, takže sme radi, že príde na festival s predstavením Médea.

Prezradíte, ktoré inscenácie by si diváci rozhodne nemali dať ujsť?

Po mnohých rokoch máme v programe zaujímavé francúzske divadlo. Pôvodom argentínsky režisér a herec Marcial Di Fonzo Bo pripravil spolu s Elise Vigier hru ar-

gentskeho autora Rafaela Spregelburda Paranoja. Je to nesmierne bohato štruktúrovaná, v mnohých jazykoch interpretovaná a multimediálna paródia na budúcnosť. Bude to však tvrdý oriešok pre diváka. A nemôžem nespomenúť Veľkú Britániu a Litvu, ktorá sa objavuje na festivale po dlhom čase.

Čím je zaujímavé divadlo z Litvy?

Litva je krajina, ktorá svojimi režisérmi permanentne čerá vodu európskeho divadla. Je menšia ako Slovensko. Režiséri ako Eimuntas Nekrošius, Rimas Tuminas, Oskaras Skoršunovas alebo Gintaras Varnas, ktorý už robil aj na Slovensku - to sú mená známe aj v Európe a vo svete.

Televízny súboj zlého s horším nemá víťaza

Lucia Javůrková

Televízie sa sychravú jeseň pokúšajú svojím divákom vykompenzovať vrelým seriálovým humorom. Pondelky na oboch najsilnejších slovenských kanáloch patria novým štúdiovým sitkomom. I keď jeden pomaly stráca dych už v tretej epizóde, pred druhým, ktorý akoby žiaden dych ani nemal, má ešte stále náskok. Zo Zity na krku na Markíze ani joiškárskeho seriálu Hoď svištom však žiadni Priatelia nebudú.

Čo spája oboja seriály - rovnako ako 95 percent celosveto-

vej televíznej tvorby - je idea, že sex nielen dobre predáva, ale je aj mimoriadne vtípný. V horskom hoteli Me&You v seriáli Hoď svištom náznaky pitoresknej intimity stále udržuje na obzore postava Tomáša Maštalíra, ktorému do postele zabľúdi jedna herečka za druhou. Očividne to má po otcovi (hrá ho Jozef Vajda), ktorý predstavuje akéhosi provinčného Dona Juana uloveného do sieťových pančušiek zlatokopky Moniky Hilmerovej.

V markízackej Zite zohráva úlohu necudného vtípu anesteziológ Luboš Kostelný, ktorý vidí sex ešte aj v návode na

zostavenie maliarskeho vedra. Ešte o čosi frivolnejšia je však Jana Olhová v úlohe Zitinej nekonvenčnej a poriadne protivnej matky, ktorá pozoruhodne rada vyslovuje slovo „penis“.

I keď samotnou podstatou polhodinky presýtenej humorom je vykresliť postavy v čo najkriklavejších farbách, aj tu sa dá rozlišovať medzi akými si za vlasy pritiahnutým vkusom a absolútnym zúfalstvom. V prípade „svišťov“ Jozefa Vajdu a Petry Polnišovej, ktorí sa pokúšajú vytvoriť akýsi nový afektovaný dialekt v dcérskototcovskom dialógu, ide skôr o tú druhú kategóriu. Neho-

voriac o Monike Hilmerovej, ktorej postava zaspala dobrých dvadsať rokov, keď boli ešte hrubozrné blond vtípy v kurze.

Kvôli základnému faháku seriálu Hoď svištom netreba sledovať jedinú z jeho epizód - všetko naozaj dôležité o seriáli vypovedá už jeho titul. Iste by bolo zaujímavé sledovať tvorivý proces, pri ktorom sa v niečej hlave zrodila táto veta ako najpríťažlivejšia fráza pre generáciu, ktorá si aj z reklamného sloganu na úrovni „ďky, Broňa“ dokáže urobiť trvalú súčasť svojho slovníka. Aby sa však seriál dožil aspoň

